

21.10.2018

Lausuntoyhteenveto – varautumisvelvollisuutta rahoituslalla koskevan lainsäädännön tarkistamista valmistelleen työryhmän mietintö

Yleistä

Valtiovarainministeriön asettama poikkeusoloihin varautumista rahoituslalla koskevan lainsäädännön tarkistamista valmistelleen työryhmän muistio julkaistiin 16.8.2018. Valtiovarainministeriö pyysi muistioista lausuntoja yhteensä 96 taholta. Lausuntopyyntö julkaistiin VM:n verkkosivuilla ja myös tahoilla oli mahdollisuus antaa lausunto. Työryhmän muistio lähetettiin myös lainsäädännön arviointineuvostolle ja Euroopan keskuspankille lausunnon antamista varten. Lausuntoaika oli 16.8.-27.9.2018.

Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot on julkaistu VM:n verkkosivuilla: <https://vm.fi/hanke/-/hanke-sivu/hanke?tunnus=VM115%3A00%2F2016>

Lausunnon antoivat yhteensä 49 tahoja. Lisäksi 4 tahoja ilmoitti, että niillä ei ole lausuttavaa. Euroopan keskuspankki ilmoitti, että se tulee antamaan lausunnon, mutta ei pysty noudattamaan annettua määräaika.¹

Lausunnonantajat pitivät yleisesti tärkeänä työryhmän ehdotusten tavoitetta turvata yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittiset rahoitusmarkkinapalvelut myös poikkeusoloissa. Lausunnonantajien näkemykset jakaantuivat kuitenkin sen suhteen, tuleeko poikkeusoloihin varautumista koskevaa lainsäädäntöä tarkistaa työryhmän esittämällä tavalla, siltä osin, että varautumisvelvollisuus tarkoittaa Suomessa sijaitsevien tietojärjestelmien ja tietovarantojen ylläpitämistä. Viranomaistahot pääosin kannattivat työryhmän esityksiä, rahoitusalan edustajat suhtautuivat ehdotuksiin vastustavasti. Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita ehdotusten taloudellisia vaikutuksia ja mahdollisia vaikutuksia rahoitusmarkkinapalveluiden hintaan.

Rahoitusjärjestelmän toiminnan turvaaminen kansallisin varajärjestelyin

Useissa lausunnoissa suhtauduttiin kriittisesti erityisesti lainsäädännön täsmentämiseen siltä osin, että varautumisvelvollisuus tarkoittaa Suomessa sijaitsevien tietojärjestelmien ja tietovarantojen ylläpitämistä. Useat lausunnonantajat pitivät kansallisiin varajärjestelmiin perustuvaa varautumista riittämättömänä, ylimitoitettuna ja/tai epärealistisena (**Finanssiala, Aktia Pankki, Nordea Bank, Danske Bank, OP Ryhmä, EK, Nasdaq Suomi, Maksuturva Group, Kuntarahoitus, Suomen Yrittäjät**). Kriittisissä lausunnoissa korostettiin rahoitusjärjestelmän kansainvälisyyttä, jonka tulisi olla myös varautumissuunnittelun lähtökohta (**kaikki edellä mainitut, Kaupan Liitto ja Päivittäistavarakauppa, Tela, Pörssisäätiö**). Vaihtoehtona nostettiin esille myös kotimaisia varajärjestelmiä edellyttävien kriittisten palvelujen kapeampi määrittely ja eriyttäminen muista rahoitusmarkkinapalveluista (**OP Ryhmä**).

Useat lausunnonantajat toisaalta pitivät yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta tärkeänä, että varautumisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä täsmennetään työryhmän ehdottamalla tavalla (**PLM, SM, STM, Suomen Pankki, Finanssivalvonta, Turvallisuuskomitean sihteeristö, Kuntien takauskeskus, Työttömyyskassojen yhteisjärjestö**).

Finanssivalvonta kiinnitti huomiota siihen, että työryhmämuistiossa ja perusteluissa ei riittävän selvästi tuoda esiin sitä, että Suomen maksujärjestelmäinfrastruktuuri poikkeaa useiden muiden EU-

---

¹ EKP antoi lausuntonsa 26.10.2016 ja sitä ei ole käsitelty tässä lausuntoyhteenvedossa.

maiden ratkaisuihin. Monissa EU-maissa on olemassa kansalliset maksujärjestelmät, joiden kautta kansalliset maksut välitetään eikä riippuvuus oman maan rajojen ulkopuolella olevista palveluista ja järjestelmistä ole samanlainen kuin Suomen osalta.

Taloudelliset vaikutukset

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota työryhmän ehdotusten taloudellisiin vaikutuksiin. Pääosassa näistä lausunnoista lausunnonantajat katsoivat, että toteutuessaan ehdotukset aiheuttaisivat toteutuessaan merkittäviä kustannuksia alan toimijoille (**Finanssiala ry, Aktia Pankki Oyj, Danske Bank A/S Suomen sivuliike, OP Ryhmä, Maksuturva Group Oy**). Useissa lausunnoissa katsottiin, että ehdotuksen vaikutusarvioissa ei ole riittävällä tavalla kyetty kuvaamaan ehdotusten toteuttamisen kokonaiskustannuksia ja että työryhmämuistion kustannusarviota tulisi siten tarkentaa (**TEM, Kela, Pörssisäätiö, Tesi, Hypoteekkiyhdistys**).

Monet lausunnonantajat toivoivat huoltovarmuusrahaston roolin täsmentämistä kustannusten jakamisessa (**Pörssisäätiö, Nasdaq Suomi ry, Maksuturva Group Oy, Osakesäästäjien Keskusliitto**). Useat lausunnonantajat nostivat lisäksi esille työryhmän ehdotusten mahdolliset vaikutukset rahoituspalveluiden kustannusrakenteeseen ja hintoihin (**Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa, Vakuutusliitto ry, Tela, Väestörekisterikeskus, Osakesäästäjien keskusliitto**).

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että uudistusta ei voida toteuttaa huoltovarmuusrahaston varoista ainakaan rahaston nykyisellä tulorakenteella. Varautumistoimien rahoituksen lähtökohtana tulee olla, että uusista velvollisuuksista aiheutuvat kustannukset katetaan ao. toimialan sektorikohtaisin ratkaisuin. Mikäli Huoltovarmuusrahastosta haluttaisiin luoda pysyväisluonteinen avustuskohde kustannusten rahoittamiseen, rahoitusosalta pitää jatkossa saada rahastoon suuruusluokaltaan avustuksia vastaava säännöllinen tulovirta.

Rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmä

Pääosa lausunnonantajista kannatti ehdotusta lakisääteisen rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamisesta. Useat lausunnonantajat ehdottivat viranomaisia tai muita toimijoita, jotka tulisi nimetä yhteistyöryhmän jäseniksi. Osassa lausunnoista yhteistyöryhmän roolia kuitenkin pidettiin epäselvänä, katsottiin, että rahoitusmarkkinoiden varautumisen operatiivisen yhteensovittamisen kuuluvan enemmän Rahoitusvakaustalaston kuin valtiovarainministeriön tehtävin ja yhteistyöryhmää koskevan lainsäädännön tarpeen arvioimista vasta muun rahoitusmarkkinoiden varautumista koskevan sääntelyratkaisun arvioimisen jälkeen. **Oikeusministeriö** esitti lisäksi eräitä yksityiskohtaisia huomioita koskien yhteistyöryhmän oikeudellista luonnetta, salassa pidettävän tiedon vaihtamista koskevaa sääntelyä ja EU:n yleisen tietosuojasetuksen soveltamista.

Euroopan unionin oikeus ja sisämarkkinavaikutukset

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita työryhmän ehdotusten EU-oikeudelliseen arviointiin. Useat lausunnonantajat (**Finanssiala ry ja useat sen jäsenyritykset**) pitivät ehdotusten EU-oikeudellista arviointia puutteellisena ja/tai katsoivat, että ehdotukset ovat EU-oikeuden vastaisia muun ohella sen vuoksi, koska ehdotuksen laajuuden takia sen kaikkia elementtejä on vaikea nähdä välttämättöminä yleisen turvallisuuden kannalta, varautumisjärjestelyjen johdonmukaisuus on kyseenalaista, kun eri sektoreilla sovelletaan hyvin erilaisia vaatimuksia ilman selvää syytä, ja järjestelmä näyttää jättävän viranomaisten määräyksille keskeisen roolin, mikä on ongelmallista oikeusvarmuuden kannalta.

Lisäksi useat lausunnonantajat katsoivat, että jos ehdotettu sääntely hyväksytään yhdenmukaiseksi EU-oikeuden vaatimusten kannalta, voisi tällainen tulkinta johtaa epätoivottavaan kehitykseen sisämarkkinoiden toiminnan kannalta, jos useat jäsenvaltiot tarttuisivat sen tarjoamiin mahdollisuuksiin ja asettaisivat kansallisen turvallisuuden perusteella jäsenvaltiokohtaisia vaatimuksia tietojärjestelmille ja tietovarannoille. Useat lausunnonantajat myös toivat esille, että erityisesti Suomea koskevien vaatimusten asettaminen saattaa johtaa palveluntarjoajien vetäytymiseen Suomen markkinoilta.

Oikeusministeriö totesi, että sillä ei ole huomautettavaa työryhmän muistion EU-oikeutta käsittelevään jaksoon. **Valtioneuvoston kanslia** viittaa muistion EU-oikeudelliseen arviointiin ja katsoo, että ehdotettu sääntely voi vaikuttaa rajoittavasti EU:n perussopimuksissa vahvistettujen sisämarkkinavapauksien ja erityisesti sijoittautumisoikeuden käyttämiseen. Kuten mietinnössä todetaan, kansalliset rajoittavat toimenpiteet voidaan kuitenkin oikeuttaa tiettyjen edellytysten täytyessä vetoamalla tarpeeseen turvata tärkeät kansalliset edut ja intressit. Ottaen huomioon kansallisessa ja eurooppalaisessa turvallisuusympäristössä tapahtuneet muutokset, voidaan olettaa, että tällaiseksi perusteeksi tunnustettaisiin jäsenvaltion tavoite suojata varajärjestelyjä koskevalla vaatimuksella kansallisia turvallisuusetujaan sekä tukea kansallista huoltovarmuutta, edistää rahoitusmarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja huolehtia rahoitusmarkkinapalvelujen käyttäjien (kuluttajien) eduista. VNK toteaa, että EU:n sisämarkkinavapauksien käyttämiseen kohdistuvien rajoitusten tulee olla suhteellisuusperiaatteen mukaisia ja viittaa työryhmämuistiossa esitettyihin näkökohtiin suhteellisuusperiaatteen mukaisuuden arvioinnissa.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnitti huomiota EU:ssa todennäköisesti syksyn 2018 aikana hyväksyttävään asetusehdotukseen muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa ja toteaa, että esityksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida, kuuluuko ehdotettu sääntely asetuksen soveltamisalaan.

Keskeinen lausuntopalaute

Viranomaiset

Valtioneuvoston kanslia (VNK) Valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä, että yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisiä rahoitusmarkkinapalveluja suojataan ja että niiden jatkuvuus varmistetaan häiriö- ja kriisitilanteissa. Kansallisia rahoitusmarkkinapalveluja koskevien valmiuksien vahvistaminen tukee myös rahoitusmarkkinoiden toimintaa unionin tasolla. VNK viittaa mietinnössä esitettyyn EU-oikeudelliseen arviointiin sisämarkkinavapauksien rajoittamisen oikeuttamisperusteiden osalta. Lisäksi VNK:n ehdottaa esityksen perustelujen täydentämistä kansainvälisiä ihmis-oikeusvelvoitteita ja EU:n perusoikeussääntelyä koskevalla maininnalla.

Puolustusministeriö yhtyy työryhmän näkemyksiin ja kannattaa häiriönhallinnan työryhmän perustamista sekä Puolustusvoimien jäsenyyttä häiriönhallinnan työryhmässä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää perusteltuna poikkeusoloihin varautumista rahoitusosalalla koskevan lainsäädännön täsmentämistä muistiossa ehdotetulla tavalla. Lisäksi ministeriö pitää hyvänä, että sosiaali- ja terveysministeriö on mainittu keskeisenä viranomaisena rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän tehtävien kannalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) pitää rahoitusalan varautumista koskevan lainsäädännön tarkastelua erittäin tärkeänä, koska rahoitusalan toimivuudella on huomattava merkitys yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen kannalta. LVM kannattaa esitystä rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamisesta. LVM kiinnittää huomiota EU:ssa todennäköisesti syksyn 2018 aikana hyväksyttävään asetusehdotukseen muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa ja toteaa, että esityksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida, kuuluuko ehdotettu sääntely asetuksen soveltamisalaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tarpeellisena rahoitusalan varautumisvelvollisuutta koskevien säännösten täsmentämistä ja kannattaa ehdotettujen muutosten tavoitetta sekä häiriönhallintaryhmän perustamista, mutta katsoo tarkennuksia tarvittavan ehdotusten kustannusvaikutuksiin, häiriöskenaarioihin, soveltamisalaan ja varautumisen rahoitukseen liittyen. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo lisäksi, että varautumisvelvollisuuden sisältöä ei tulisi painottaa nimenomaan Suomessa oleviin tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin vaan etukäteiseen varautumiseen ja mahdollisimman nopeaan häiriöistä toipumiseen. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että uudistusta ei voida toteuttaa huoltovarmuusrahaston varoista ainakaan rahaston nykyisellä tulorakenteella. Varautumistoimien rahoituksen lähtökohtana tulee olla, että uusista velvollisuuksista aiheutuvat kustannukset katetaan ao. toimialan sektorikohtaisin ratkaisuin. Mikäli Huoltovarmuusrahastosta haluttaisiin luoda pysyväisluonteinen avustuslähde kustannusten rahoittamiseen, rahoitusosalta pitää jatkossa saada rahastoon suuruusluokaltaan avustuksia vastaava säännöllinen tulovirta.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää esityksen tavoitteita ja työryhmän ehdotuksia kannatettavina. Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut. Hybridiuhkilla voi olla laajoja vaikutuksia yhteiskuntaan. Kybertoimintaympäristön merkitys on kasvanut yhteiskunnan digitalisoitumisen myötä. Vakavat maksuliikenteen häiriöt pitkittyessään saattavat vaarantaa väestön toimeentulon ja aiheuttaa liikehdintää, joka näkyy poliisi- ja pelastusviranomaisten lisääntyneinä tehtävinä. Viranomaisten lakisääteisten tehtävien suorittaminen kuitenkin vaikeutuu, jos Suomen maksuliikenteessä tai korttimaksamisessa on vakavia häiriöitä.

Maa- metsätalousministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota valittavien vaihtoehtojen kustannustehokkuuteen ja toimivuuteen rahoitusmarkkinoilla.

Oikeusministeriö toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa työryhmän muistiossa esitettyyn EU-oikeudelliseen arviointiin. Esitysten suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöä koskevat arviot on esitetty pääosin asianmukaisesti ja perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö huomioiden. Oikeusministeriö esittää kuitenkin eräitä yksityiskohtaisia huomioita koskien perusoikeuksen turvaamisen ja rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan oikeudellisen aseman arvioinnin osalta. Lisäksi oikeusministeriö kiinnittää huomiota EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen, poikkeusoloja ja normaalilojen vakavia häiriötilanteita koskevien käsitteiden käyttöön sekä salassa pidettävän tiedon vaihtamista koskevaan sääntelyyn.

Ulkoministeriö katsoo, että esityksessä tulisi huomioida EU-lainsäädäntökehikon ohella myös kauppasopimuksien myötä Suomeen kohdistuvat kansainväliset velvoitteet ja niitä koskevat poikkeukset. Lisäksi ulkoministeriö huomauttaa, että esityksessä ehdotetut toimet ovat kauppasopimusten puitteissa pääsääntöisesti kiellettyjä, mutta kyseeseen voivat tulla kauppasopimuksissa säädetyt poikkeukset koskien rahoituspalvelujen luotettavuutta ja vakautta koskeva poikkeus sekä yleiset ja turvallisuuspoikkeukset.

Ympäristöministeriö ei lausuttavaa.

Turvallisuuskomitean sihteeristö kannattaa työryhmämuistion muutosehdotuksia.

Suomen Pankki pitää ehdotettuja lainsäädännön tarkennuksia tarpeellisina, koska mm. huoltovarmuusorganisaation puitteissa ei ole pystytty löytämään riittäviä ratkaisuja. Suomen Pankin näkemyksen mukaan yhteiskunnan kannalta kriittiset toiminnot sekä kansallinen toimintakyky tulee kyetä turvaamaan myös pitkäkestoisessa kriisitilanteessa ja tilanteissa, joissa ulkomailla sijaitsevat järjestelmät varajärjestelmineen eivät eri syistä ole käytettävissä. Suomen Pankki toteaa, että riittävä kansallinen varautuminen vahvistaa osaltaan koko eurojärjestelmää.

Finanssivalvonta kannattaa varautumisvelvollisuutta koskevan lainsäädännön täsmentämistä kansallisen varautumisen osalta siten, että kriittiset toiminnot sekä kansallinen toimintakyky tulee kyetä säilyttämään vakavissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja pitkäkestoisessa kriisitilanteessa. Finanssivalvonta pitää lainsäädännön tarkennuksia tarpeellisina, koska varautumislainsäädännön yhteistä tulokintaa ja riittäviä ratkaisuja ei ole pystytty löytämään vapaaehtoisessa huoltovarmuusyhteistyössä. Lisäksi Finanssivalvonta esittää joitain tarkennuksia työryhmämuistion ehdotusten sanamuotoihin.

Väestörekisterikeskus pitää kannatettavana, että yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta välttämättömien palveluiden jatkuvuus turvataan. Väestörekisterikeskus tuo esille ehdotusten vaikutukset julkisen sektorin hankkimien rahoituspalvelujen hintaan, mikä riippuu varautumisvelvollisuuden lopullisista varautumiskustannuksista ja kilpailutilanteista.

Eurooppalainen hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen Haavoittuvuudet ja resilienssi – verkoston johtaja Jukka Savolainen korostaa hybridiuhkiin varautumisen merkitystä ja katsoo, että riittävän ajantasaisten tietojen palauttamisen mahdollistavien kansallisten varajärjestelyjen synnyttäminen olisi tarpeellista samoin kuin väestön päivittäisen toimeentulon mahdollistavan maksuvalmiuden ylläpitäminen tieto- ja sähköverkkojen häiriötilanteissa.

Huoltovarmuuskeskus näkee säännösten täsmentämisen, viranomaisten määräyksenantovallan laajentamisen sekä häiriötilanteiden yhteistyöryhmän perustamisen tarpeellisena. Huoltovarmuuskeskus katsoo, että riskien arvioinnin ja niiden pienentämisen tulee perustua toimialan ja viranomaisten yhteistyöhön korostaen riskien kokonaisvaltaista arviointia taloudellisesti kestäväällä tavalla ja häiriötömän toiminnan ja häiriöistä toipumisen näkökulmasta.

Rahoitusvakausvirasto ei ota kantaa ehdotettujen varautumistoimenpiteiden mittavuuteen, mutta kannattaa rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista ja ylipäätään laaja-alaista yhteistyötä sekä rahoitusmarkkinoiden varautumisen kytkemistä muilla sektoreilla tapahtuvaan varautumistyöhön.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, että rahoitusmarkkinainfrastruktuurin haavoittuvuutta arvioidaan ja varautumista kehitetään. Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että mahdollisesta sääntelytaakan ja alalle tulon kynnyksen kasvamisesta tulisi tehdä perusteellinen vaikutusarviointi, ja että kuluttajien aseman kannalta tärkeä talletuspankin velvollisuus tarjota vahva sähköinen tunnistuspalvelu tulisi huomioida ehdotuksissa.

Keskusrikospoliisi pitää häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista hyvänä, mutta ehdottaa, että Keskusrikospoliisin Kyberrikostorjuntakeskus sisällytettäisiin lain yksityiskohtaisiin perusteluihin esimerkkinä viranomaisista, joita voitaisiin tarvittaessa kutsua osaksi ryhmää.

Viestintävirasto pitää ehdotuksessa käsiteltyjä uudistuksia erittäin tärkeinä, mutta ehdottaa uudistuksen tavoitteiden pohtimista ja selkeyttämistä sekä telepuolen normaaliolojen häiriötilanteiden huomioimista jatkovalmistelussa. Viestintävirasto katsoo, että sen mukaantulo rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmään olisi perusteltua ja esittää lisäksi tietoliikenneyhteyksien lisäämistä ehdotettuihin varautumissäännöksiin.

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori pitää varautumisvelvollisuuden täsmentämistä, häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista sekä tarkempaa sääntelyä valtioneuvoston asetuksella ja Finanssivalvonnan määräyksillä lähtökohtaisesti hyvänä. Valtori toivoo jatkovalmistelussa tarkempaa kokonaisvaikutusten sekä hyötyjen ja haittojen suhteen tarkastelua.

Poliisihallitus ei lausuttavaa

Rahoituspalveluita tuottavat yritykset

Finanssiala ry pitää välttämättömien rahoituspalvelujen toiminnan turvaamista poikkeusoloissa tärkeänä, mutta pitää nykyistä varautumissääntelyä riittävänä ja vastustaa työryhmän varautumissääntelyä koskevia ehdotuksia niiden aiheuttamista kohtuuttomista kustannuksista ja kilpailukykyä heikentäviin vaikutuksista johtuen. Lisäksi Finanssiala ry katsoo, että ehdotettu sääntely ei ole yhdenmukainen EU-oikeuden, hyvän lainsäädännön periaatteiden, muissa maissa tai muilla sektoreilla edellytettyjen varautumisvelvollisuuksien kanssa, ja että välttämättömien rajat ylittävien rahoituspalveluiden toimivuus olisi kyttävä turvaamaan poikkeusoloissakin.

Aktia Pankki Oyj näkee poikkeusoloihin varautumisen tärkeänä osana pankkien riskienhallintaa ja toimintojen jatkuvuussuunnittelua, mutta yhtyy Finanssiala ry:n lausuntoon korostaen kriisitilanteessa normaalioloja vastaavien palvelujen tuottamisen mahdottomuutta pankkijärjestelmän ja finanssimarkkinainfrastruktuurien kansainvälisyydestä johtuen, Suomen Pankin roolin määrittelemättä jättämisen ongelmallisuutta työryhmämuistiossa, ehdotusten negatiivisia vaikutuksia kilpailuun sekä riittävän pitkien siirtymäaikojen merkitystä. Aktia katsoo, että nykyisen rajat ylittävän tiedonvälityskapasiteetin lisääminen olisi kannattavaa.

EK pitää poikkeusoloihin ja toimintahäiriöihin varautumisen vahvistamista ensiarvoisen tärkeänä sekä työryhmän tavoitteita erittäin tärkeinä, mutta näkee toimintaympäristön ja varautumisskenaarioiden kuvauksen sekä EU-oikeudellisen näkökulman puutteellisina ja ehdotukset ylimitoitettuina. Lisäksi EK katsoo, että kokonaiskustannuksia ei ole arvioitu realistisesti, ja että viranomaisille annettavia valtuuksia tulee arvioida erityisen huolellisesti.

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike yhtyy Finanssiala ry:n lausuntoon ja katsoo, että varautuminen on keskeinen ja tärkeä osa finanssisektorin toimintaa ja pitää lainsäädäntöhanketta tärkeänä ja luontevana. Danske Bankin mukaan ehdotukset ovat kuitenkin ylimitoitettuja ja sijaintivaatimus markkinoita vääristävä. Danske Bank on erityisen huolissaan ehdotuksen vaikutuksista alan kilpailukykyyn.

Nordea Bank AB pitää varautumistoimenpiteiden suunnittelua tärkeänä, mutta katsoo, että järjestelmähäiriöihin varautuminen on aloitettava kansainväliseltä tasolta korostaen rahoitusalan kansainvälistä luonnetta sekä olemassa olevan varautumista ja riskienhallintaa koskevan sääntelyn mukaisten toimenpiteiden riittävyttä. Lisäksi Nordea pitää työryhmämuistiossa esitettyä kustannusarviota sekä EU-oikeudellista arviointia puutteellisina

Pörssisäätiö pitää työryhmän tehtävää ja tavoitteita tärkeinä ja kannatettavina. Pörssisäätiö ilmaisee kuitenkin huolensa ehdotettujen muutosten taloudellisista vaikutuksista ja siten muutosten mahdollisista vaikutuksista markkinaosapuoliin, markkinoiden toimivuuteen ja Suomen houkuttelevuuteen markkinapaikkana sekä kustannusten heijastumisesta loppusijoittajille eli arvopaperisäästäjille.

OP Ryhmä katsoo, että finanssialan varautumista ei ole mahdollista tehokkaasti toteuttaa työryhmämuistioon sisältyvän lakiehdotuksen mukaisesti. Mahdollisen jatkovalmistelun suhteen OP Ryhmä toivoo kiinnitettävän huomiota lainsäädännön soveltamisen ennustettavuuteen, soveltamisalaan varautumisen rahoitukseen sekä Suomen Pankin rooliin maksuliikkeen varajärjestelmässä.

Maksuturva Group Oy tuo esille mahdolliset lisäkustannukset maksulaitoksille, joilla on ulkomailla sijaitsevia tietovarantoja, ja ehdottaa lisäkustannusten kattamista huoltovarmuusrahastosta. Lisäksi Maksuturva Group Oy katsoo (/yhtyy Raimo Luoman näkemykseen siitä), että varautumisessa tulisi painottaa mahdollisimman nopeaa häiriöstä toipumista tietojärjestelmien maantieteellisen sijainnin sijaan.

Nasdaq Helsinki Oy (Nasdaq) pitää työryhmän yleisiä tavoitteita hyvinä, mutta katsoo varautumista ja jatkuvuussuunnittelua koskevan nykysääntelyn olevan riittävä ja oikeasuhteinen, ja että esitettyä lakisääteistä varautumisvelvollisuutta ei tule ulottaa Pörssiin, sillä työryhmämuistiossa esitetyt ratkaisut ovat sopimattomia Pörssin sääntelyyn, toimintaan ja toimintaympäristöön nähden. Nasdaq Helsinki Oy katsoo lisäksi, että ehdotetun varautumissääntelyn suhde perustuslakiin ja EU-oikeuteen tulee perusteellisesti selvittää.

Kuntarahoitus Oyj katsoo, että vaatimus keskeisten tietojärjestelmien ja tietovarastojen sijantivaatimus ei ole realistinen, vaan että se olisi viimesijainen ja valvontaviranomaisten tapauskohtaisesti päätettävissä oleva asia, kun muita varautumiskeinoja ei ole. Lisäksi Kuntarahoitus suhtautuu kriittisesti sen harjoittamien kuntatodistus- ja kuntayritystodistusohjelmien mahdollisesta tulkitsemisesta varautumisvelvollisuuden piirissä olevaksi luotonantoa vastaavaksi toiminnaksi.

Rahoitusmarkkinapalveluiden käyttäjät

Valtiokonttori kannattaa varautumisvelvollisuutta koskevan lainsäädännön täsmentämistä ja rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista. Valtiokonttori katsoo, että merkittävänä viranomaisena sen tulisi olla yhteistyöryhmän jäsen.

Verohallinto katsoo rahoitus- ja maksujärjestelmien häiriönsieto- ja kestäkyvyn parantamisen tarpeelliseksi ja kannattaa häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista.

Valtion eläkerahasto pitää hanketta rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan kehittämisen tukemiseksi ja koordinoinniksi kokonaisuutena hyvänä ja toteutuessaan rahaston kaltaisen arvopaperisijoittajan asemaa turvaavana.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet *ei lisättävää.*

Kansaneläkelaitos (Kela) pitää muutosehdotuksia tarkoituksenmukaisina ja kannattaa häiriönhallinnan yhteistyöryhmää koskevaa lakiehdotusta, jota Kela kuitenkin toivoo täsmennettävän siten, että Kelalle varataan laissa jäsenyys työryhmään. Lisäksi Kela katsoo, että esityksen kustannusarvio tulisi tarkentaa mahdollisimman realistiselle tasolle.

Työttömyysvakuutusrahasto korostaa, että lakisääteisen sosiaaliturvan rahoitustehtävän hoitamisen kannalta on erittäin tärkeää, että maksulaitos-, luottolaitos- ja arvopaperimarkkinoiden toiminta on mahdollisimman häiriötöntä kaikissa olosuhteissa. TVR pitää lakiesityksen tavoitteita kannatettavina, eikä sillä ole valittuun sääntelyn yleiseen soveltamistapaan huomautettavaa.

Suomen Kuntaliitto ry kannattaa varautumisvelvollisuutta koskevan lainsäädännön täsmentämistä kriittisten toimintojen ja kansallisen toimintakyvyn säilyttämiseksi toivoen kuitenkin tarkempaa määrittelyä riskien, turvattavien toimintojen sekä varautumisesta aiheutuvien kustannusten suhteen. Kuntaliitto kiinnittää huomiota kuntien merkitykseen rahaliikenteessä kuntatalouden ja henkilöasiakkaiden suhteen, ja esittää myös harkittavaksi kansallista rahoituslaitosten varautumiskeinoja täydentävää toimintaa jatkuvuuden turvaamiseksi vakavissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Vakuutuskassat ry pitää yleisesti tärkeänä poikkeusoloihin varautumista ja käsillä olevan työn jatkamista, mutta suhtautuu varauksella muutosehdotusten mahdollisesti aiheuttamiin kasvaviin kustannuksiin sekä häiriönhallinnan yhteistyöryhmään.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry pitää tärkeänä, että myös maksuliikenteen osalta varaudutaan mahdollisiin ughiin ja suunnitellaan varajärjestelmiä.

Merimieseläkekassa kannattaa varautumisvelvollisuutta koskevan sääntelyn tarkistamista, mutta toivoo arviointia ensinnäkin sääntelystä aiheutuvista kustannuksista sekä kotimaisen varautumissääntelyn riittävydestä rahoitusalan poikkeusoloihin.

Hypoteekkiyhdistys kannattaa häiriöttömyyden turvaamista niin normaali- kuin poikkeusoloissa, mutta ehdottaa poikkeusoloissa turvattavien palveluiden yksilöimistä lain tasolla sekä soveltamisalan tarkentamista. Hypoteekkiyhdistys katsoo, että työryhmämuistion ehdotuksen kustannusvaikutusten ja varautumisvelvoitteiden yhdenmukaisuuden on tultava huolellisesti huomioituksi.

Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry (PTY) pitävät rahoitusmarkkinapalvelujen jatkuvuuden edellytysten kehittämistä myös vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle erittäin tärkeänä samoin kuin huoltovarmuuden kehittämistä tiiviissä yhteistyössä kaikkien eri osapuolten välillä. Kaupan liitto ja PTY korostavat maksuliikenteen eri osatekijöiden kansainvälisyyttä ja esittävät huolensa siitä, että edellytys sijoittaa varajärjestelmät Suomeen aiheuttaa merkittäviä kustannuksia ja johtaa korkeampiin hintoihin yritysten käyttämissä rahoituspalveluissa.

Suomen Yrittäjät ry katsoo, että työryhmän muistion perustelut eivät riitä osoittamaan, että rahoitusmarkkinoiden vakaa ja häiriötön toiminta kaikissa olosuhteissa edellyttäisi Suomessa sijaitsevia varajärjestelmiä kustannustehokkuuden ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Suomen Yrittäjät ry katsoo, että rahoitusmarkkinoiden vakaan ja häiriöttömän toiminnan turvaamisen tulisi perustua mahdollisimman nopeaan häiriöistä toipumiseen ja tietovarantojen palauttamiseen.

Suomen Talousdemokratia ry korostaa maksujärjestelmän merkitystä ja pankkien suurta roolia siinä, ja katsoo, että Suomen olisi harkittava kansallisen varamaksujärjestelmän kehittämistä Suomen Pankin ympärille, pankkien välille tai Kansaneläkelaitoksen tai Verohallinnon toimiympäristöön.

Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi) kannattaa varautumisvelvollisuutta koskevan sääntelyn täsmentämistä. Tesi kannattaa varautumisvelvollisuuden laajuuden ja vaikutusten huolellista arviointia sekä varautumistarpeen että tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta, sillä Tesin mukaan on todennäköistä, että varautumisen kustannukset siirtyvät rahoituspalvelujen käyttäjien maksettaviksi.

Työeläkevakuuttajat ry (Tela) pitää työryhmän toimeksiannon mukaisen rahoitusalan varautumisvelvollisuuden täsmentämistä tärkeänä. Tela kannattaa ratkaisujen löytämistä ulkomailla sijaitsevien tietovarantojen aiheuttaman jatkuvuusriskin hallintaan ja korostaa varautumisvelvoitteiden toteuttamista siten, ettei rahoitusalan asiakkaisiin kohdistu palvelutarjoaman heikennystä tai palveluiden hinnan merkittävää korotusta.

Kuntien eläkevakuutus (Keva) ilmoittaa, että sen näkemys esitetään osana Telan lausuntoa.

Osakesäästäjien keskusliitto ry kannattaa työryhmän työskentelyn lähtökohtana olleita yleisiä tavoitteita ja pitää ehdotettuja soveltamisalan laajennuksia lähtökohtaisesti hyvinä. Osakesäästäjien Keskusliitto katsoo, että asiaa tulisi jatkovalmistella eri osapuolia kuullen sekä kustannus- ja markkinaikutuksia tarkemmin arvioiden.

Finnvera oyj *ei lausuttavaa*

Muut

Kuntien takauskeskus katsoo, että työryhmämuistiossa kuvatut toimet ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa riittävät Suomessa toimivat tietojärjestelmät ja tietovarannot varainhankinnan ja maksuliikenteen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi Kuntien takauskeskus kannattaa häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista siten, että Kuntarahoitus Oyj:lle ja/tai Kuntien takauskeskukselle osoitetaan pysyvä jäsenyys työryhmässä.

Asianajajaliitto ry *ei lausuttavaa*